

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות

אמתלא. משל וטעם למה אמרה תחלה מקודשת אני: **אם נתנה** **אמתלא לדבריה נאמנת.** הואיל ונתנה אמתלא נאמנת: **אמרה** **עמוסה אני.** אמרה לבעלה נדה אני: עמוסה אני. לא הייתי נדה: **לא עבד שמואל עובדא כנפשיה.** פעם אחת אמרה לו אשמו כן ונתנה אמתלא לדבריה ופירש והימנה זה שטנלה: **לא טאל.** ולקמיה פריך תרי ותרי וינהו: **שאלו עדים.** שאמרו לא מת: **כאשש חלוני.** צא על ספק כרת: **לאחד מעדיה.** שאמרו מת דאין אשש חלוני אלל למי שלכו נוקפו זה אומר צרי לי: **כאומר צרי לי.** אין לני נוקפי שצרי לי חלוני היה קיים היה צא: **תרגמה.** להא דר' יוחנן: **עבד אהד.** ולא שני איתמר אלל עד אומר כו' ועד אומר כו': **הימנשו רבנן כפמרי.** לומר מת כדלמרינן ציבמות בהששתי (מתוך חומת שהחמרת עליה בסופה הקלתה עליה בתחלתה: **אפי' לכתלה נמי.** מינשא: **דרב אפי.** ציבמות צפ' שני: **פרוייהו באשש איש קא מסהדי.** שיהיו מעדיין שאשש איש היה: **מיסה אינה יכולה מכחשמו.** אם יצא בעלה אינה יכולה לומר מת אמה הלכך אי לא דברי לה שמת מירתחא ולא מיינסבא: **גירושין יכולה מכחשמו.** אם יצא ויאמר לא גירשתי היא תמרה גירשתי הלכך אי שרית לא ספקא אהכחשה ומיינסבא על פי עדים הללו מספק ולא מירתחא למידק ספיר: **עכשוו מס. היום:** ליכא לכרורה. אם אמרו טבע צמים או כלנו ארי אין אנו יכולין לזכר הדברים הלכך לכתלה לא מינסבא ואם ניסת לא תלך כרובן וכשניט לאחד מעדיה: **אחוי גיטין.** דשעתא פורתא לא מהימנא למימר אירכס לי: **הרי זו לא תנסא.** לאחר תרויהו

יחזרה ואמרה מהורה אני מהו. פירוש מועיל אמתלא או לא כלל אין לפרש מהו אם לריכה אמתלא או לא מדקאמר אף זו אם נתנה כו': **ואפילו הכי לא עבד שמואל עובדא כנפשיה.** ר"ח הביא ירושלמי שמואל בעל לאדוקוקי לאתמיה אמרה ליה טמאה אני ולמחר אמרה טהורה אני אמר לה אמתול טמאה יומא דין טהורה אמרה ליה אמתול לא הוות צי מילא כי הוהא שעתא אמתא שאל לרב אמר ליה אם נתנה אמתלא לדבריה נאמנת:

תורה אור השלם

1. הטר מקף עקשות פה ולוית שפתיים הרהק ממך: משלי ר' כד

מוסף רש"י

שנים אומרים מת. אשה שהלך בעלה למדינת הים וצאו שנים אחריו לה מת בעלך ושנים אומרים לא מת. אי נמי שנים אומרים נתגרשה. נתי בעלה ואינה חוקקת ליכס, ושנים אומרים לא נתגרשה. חוקקת ליכס, אי נמי שהיה בעלה קיים ונפול לחמיה לאחר, הרי זו לא תנשא. דלוקח חרי להדי מרי איתחא כחוקת אירוב אשש איש קיימא, רועבד אין לכתלה תצא. רועבד אין לכתלה לא (ורש"י ב"ב דא.). בזמן שבאו עדים, האחרונים שאמרו לא מת, ולאחרי יסת, לתיק טאל, שהרי חלוני נשמת. איילו טאלה מצד היו אפוקין לה ליכסא, אבל נשאת. על פי עדי ממה שהמירוה בית דין לישא, ואחר כך נאם עדים. שהא קיים לא תצא. לחייטין לילתא דבי דינא (שם ועו' חו"ס ט"ט). באמרת ברי לי. כגון ע"י סומניו, ואשש חלוני איש לא אלל על מי שלכו נוקפו ציבמות (פ"ה). הרי כאן שנים. הרי הוא מנוס כשני, כגון נשואת אשה לומר שמת בעלה ועודות סוטה לומר נעמלה (שם).

הבאשם תרוי. הימנה דמטעמא קאי דהא מסקינן דמפירש ד' אחיס (וינמות דף לא. ושם) דמרי ומרי ספיקא רבנן ומדלוריימא חוקמה אחוקה ומאי משני נמי כשניסת לאחד מעדיה הא עד נמי כחנק קאי דלוקמה אחוקה ואומר (ר"ח דחוקה דאשה דייקא ומנסבא מרעה לה להך חוקה דמהאי טעמא נמי שרינן לה כי ליכא עדים כלל אש"פ שהיא בחזקת אשת איש): **באשם תרוי.** אפי' למאן דצעי חתיכה אחת משתי חתיכות הכא לא צעין שתי חתיכות דמאן דמפירש דפרק ספק אלל (כתיבות דף י: ושם) טעמא דצעין חתיכה משתי חתיכות משום דלפטר לזכר איסורו פי' אפשר לזכר על ידי צקי שיכיר חתיכה הנשאת לה. חלז היא אם שומן היא הכא נמי אפשר לזכר ע"י הזמה ולמאן דמפירש משום דצמתי חתיכות אחת של חלז ואחת של שומן איקבע איסורא ה"נ איקבע איסורא שהימנה בחזקת אשת איש אי נמי לאו אשש חלוני ממש קאמר אלל כלומר צאיסור אשש חלוני: **בגון שניסת אהד מעדיה.** והא דתנן צפ' שני ציבמות (דף כה. ושם) ההגוהו לא ישא את אשמו לא שניט מעדיין כן דצטוס מקוס אין שניט חשודי כדמוכח אשש חלוני למאן דחייש לגומלין אם שניט מעדיין על זה ושניט על זה נאמנין וכן מוכח נמי צפ"צ ציבמות (ג"י ט"ז): **דתנן התם מילתא או שאלה צפניו ישאלה מפני שהוא צ"ד ודייק בגמרא טעמא דצ"ד הא בתמי לא מאי שנת מהא דתנן עדים מתוכותם על שדה מקח או על גט אשה לא חשו חכמים לדבר זה היא גופה קמשמע לן לפוקי ממ"ד מילין בשנים אלל כלומר שהרגו עם אנשים הרבה: **א' הבי אבתלה נמי.** ומתא דתנן באשש חלוני (וינמות דף קח: ושם) ועד אחד אומר לא מת הרי זו לא תנשא ליכא לך אמתלא לדבריה נאמנת: **אמרה עמוסה אני.** אמרה לבעלה נדה אני: עמוסה אני. לא הייתי נדה: **לא עבד שמואל עובדא כנפשיה.** פעם אחת אמרה לו אשמו כן ונתנה אמתלא לדבריה ופירש והימנה זה שטנלה: **לא טאל.** ולקמיה פריך תרי ותרי וינהו: **שאלו עדים.** שאמרו לא מת: **כאשש חלוני.** צא על ספק כרת: **לאחד מעדיה.** שאמרו מת דאין אשש חלוני אלל למי שלכו נוקפו זה אומר צרי לי: **כאומר צרי לי.** אין לני נוקפי שצרי לי חלוני היה קיים היה צא: **תרגמה.** להא דר' יוחנן: **עבד אהד.** ולא שני איתמר אלל עד אומר כו' ועד אומר כו': **הימנשו רבנן כפמרי.** לומר מת כדלמרינן ציבמות בהששתי (מתוך חומת שהחמרת עליה בסופה הקלתה עליה בתחלתה: **אפי' לכתלה נמי.** מינשא: **דרב אפי.** ציבמות צפ' שני: **פרוייהו באשש איש קא מסהדי.** שיהיו מעדיין שאשש איש היה: **מיסה אינה יכולה מכחשמו.** אם יצא בעלה אינה יכולה לומר מת אמה הלכך אי לא דברי לה שמת מירתחא ולא מיינסבא: **גירושין יכולה מכחשמו.** אם יצא ויאמר לא גירשתי היא תמרה גירשתי הלכך אי שרית לא ספקא אהכחשה ומיינסבא על פי עדים הללו מספק ולא מירתחא למידק ספיר: **עכשוו מס. היום:** ליכא לכרורה. אם אמרו טבע צמים או כלנו ארי אין אנו יכולין לזכר הדברים הלכך לכתלה לא מינסבא ואם ניסת לא תלך כרובן וכשניט לאחד מעדיה: **אחוי גיטין.** דשעתא פורתא לא מהימנא למימר אירכס לי: **הרי זו לא תנסא.** לאחר תרויהו**

הבאשם תרוי. הימנה דמטעמא קאי דהא מסקינן דמפירש ד' אחיס (וינמות דף לא. ושם) דמרי ומרי ספיקא רבנן ומדלוריימא חוקמה אחוקה ומאי משני נמי כשניסת לאחד מעדיה הא עד נמי כחנק קאי דלוקמה אחוקה ואומר (ר"ח דחוקה דאשה דייקא ומנסבא מרעה לה להך חוקה דמהאי טעמא נמי שרינן לה כי ליכא עדים כלל אש"פ שהיא בחזקת אשת איש): **באשם תרוי.** אפי' למאן דצעי חתיכה אחת משתי חתיכות הכא לא צעין שתי חתיכות דמאן דמפירש דפרק ספק אלל (כתיבות דף י: ושם) טעמא דצעין חתיכה משתי חתיכות משום דלפטר לזכר איסורו פי' אפשר לזכר על ידי צקי שיכיר חתיכה הנשאת לה. חלז היא אם שומן היא הכא נמי אפשר לזכר ע"י הזמה ולמאן דמפירש משום דצמתי חתיכות אחת של חלז ואחת של שומן איקבע איסורא ה"נ איקבע איסורא שהימנה בחזקת אשת איש אי נמי לאו אשש חלוני ממש קאמר אלל כלומר צאיסור אשש חלוני: **בגון שניסת אהד מעדיה.** והא דתנן צפ' שני ציבמות (דף כה. ושם) ההגוהו לא ישא את אשמו לא שניט מעדיין כן דצטוס מקוס אין שניט חשודי כדמוכח אשש חלוני למאן דחייש לגומלין אם שניט מעדיין על זה ושניט על זה נאמנין וכן מוכח נמי צפ"צ ציבמות (ג"י ט"ז): **דתנן התם מילתא או שאלה צפניו ישאלה מפני שהוא צ"ד ודייק בגמרא טעמא דצ"ד הא בתמי לא מאי שנת מהא דתנן עדים מתוכותם על שדה מקח או על גט אשה לא חשו חכמים לדבר זה היא גופה קמשמע לן לפוקי ממ"ד מילין בשנים אלל כלומר שהרגו עם אנשים הרבה: **א' הבי אבתלה נמי.** ומתא דתנן באשש חלוני (וינמות דף קח: ושם) ועד אחד אומר לא מת הרי זו לא תנשא ליכא לך אמתלא לדבריה נאמנת: **אמרה עמוסה אני.** אמרה לבעלה נדה אני: עמוסה אני. לא הייתי נדה: **לא עבד שמואל עובדא כנפשיה.** פעם אחת אמרה לו אשמו כן ונתנה אמתלא לדבריה ופירש והימנה זה שטנלה: **לא טאל.** ולקמיה פריך תרי ותרי וינהו: **שאלו עדים.** שאמרו לא מת: **כאשש חלוני.** צא על ספק כרת: **לאחד מעדיה.** שאמרו מת דאין אשש חלוני אלל למי שלכו נוקפו זה אומר צרי לי: **כאומר צרי לי.** אין לני נוקפי שצרי לי חלוני היה קיים היה צא: **תרגמה.** להא דר' יוחנן: **עבד אהד.** ולא שני איתמר אלל עד אומר כו' ועד אומר כו': **הימנשו רבנן כפמרי.** לומר מת כדלמרינן ציבמות בהששתי (מתוך חומת שהחמרת עליה בסופה הקלתה עליה בתחלתה: **אפי' לכתלה נמי.** מינשא: **דרב אפי.** ציבמות צפ' שני: **פרוייהו באשש איש קא מסהדי.** שיהיו מעדיין שאשש איש היה: **מיסה אינה יכולה מכחשמו.** אם יצא בעלה אינה יכולה לומר מת אמה הלכך אי לא דברי לה שמת מירתחא ולא מיינסבא: **גירושין יכולה מכחשמו.** אם יצא ויאמר לא גירשתי היא תמרה גירשתי הלכך אי שרית לא ספקא אהכחשה ומיינסבא על פי עדים הללו מספק ולא מירתחא למידק ספיר: **עכשוו מס. היום:** ליכא לכרורה. אם אמרו טבע צמים או כלנו ארי אין אנו יכולין לזכר הדברים הלכך לכתלה לא מינסבא ואם ניסת לא תלך כרובן וכשניט לאחד מעדיה: **אחוי גיטין.** דשעתא פורתא לא מהימנא למימר אירכס לי: **הרי זו לא תנסא.** לאחר תרויהו**

תוספות ר"י

אין אנו יכולים לזכר הכרבים הלכך לכתלה לא תנשא מיד אשה צריכה להמתין שלשה חדשים ואם נשאת לא תצא כרבנן וכשנשאת לאחד מעדיה. גירושין איכא לברוריינו דאמר לה אי איתא דהכי הוא אחוי גיטין פי' ולא נשאת מיד אשה צריכה להמתין ג' חדשים אלל כגון שהמתיה ג' חדשים ונשאת ואפי' כיון שעדים העידו שעבתי גירשה אמרין לא אי איתא כדאמרת הוה לך אחוי גיטא דבשעתא פורתא לא מהימנא למימר אירכס לי אי' שפיר מטהרי והני דאמרו לא גירשך הם נאמנין והלכך תצא ודוקא כשאמרו עכשיו גירשך דמוכחא מילתא דמשיקרי אבל אם מעידים

עוד אחד אומר לא מת הרי זו לא תנשא ליכא לך אמתלא לדבריה נאמנת: **אמרה עמוסה אני.** אמרה לבעלה נדה אני: עמוסה אני. לא הייתי נדה: **לא עבד שמואל עובדא כנפשיה.** פעם אחת אמרה לו אשמו כן ונתנה אמתלא לדבריה ופירש והימנה זה שטנלה: **לא טאל.** ולקמיה פריך תרי ותרי וינהו: **שאלו עדים.** שאמרו לא מת: **כאשש חלוני.** צא על ספק כרת: **לאחד מעדיה.** שאמרו מת דאין אשש חלוני אלל למי שלכו נוקפו זה אומר צרי לי: **כאומר צרי לי.** אין לני נוקפי שצרי לי חלוני היה קיים היה צא: **תרגמה.** להא דר' יוחנן: **עבד אהד.** ולא שני איתמר אלל עד אומר כו' ועד אומר כו': **הימנשו רבנן כפמרי.** לומר מת כדלמרינן ציבמות בהששתי (מתוך חומת שהחמרת עליה בסופה הקלתה עליה בתחלתה: **אפי' לכתלה נמי.** מינשא: **דרב אפי.** ציבמות צפ' שני: **פרוייהו באשש איש קא מסהדי.** שיהיו מעדיין שאשש איש היה: **מיסה אינה יכולה מכחשמו.** אם יצא בעלה אינה יכולה לומר מת אמה הלכך אי לא דברי לה שמת מירתחא ולא מיינסבא: **גירושין יכולה מכחשמו.** אם יצא ויאמר לא גירשתי היא תמרה גירשתי הלכך אי שרית לא ספקא אהכחשה ומיינסבא על פי עדים הללו מספק ולא מירתחא למידק ספיר: **עכשוו מס. היום:** ליכא לכרורה. אם אמרו טבע צמים או כלנו ארי אין אנו יכולין לזכר הדברים הלכך לכתלה לא מינסבא ואם ניסת לא תלך כרובן וכשניט לאחד מעדיה: **אחוי גיטין.** דשעתא פורתא לא מהימנא למימר אירכס לי: **הרי זו לא תנסא.** לאחר תרויהו

עוד אחד אומר לא מת הרי זו לא תנשא ליכא לך אמתלא לדבריה נאמנת: **אמרה עמוסה אני.** אמרה לבעלה נדה אני: עמוסה אני. לא הייתי נדה: **לא עבד שמואל עובדא כנפשיה.** פעם אחת אמרה לו אשמו כן ונתנה אמתלא לדבריה ופירש והימנה זה שטנלה: **לא טאל.** ולקמיה פריך תרי ותרי וינהו: **שאלו עדים.** שאמרו לא מת: **כאשש חלוני.** צא על ספק כרת: **לאחד מעדיה.** שאמרו מת דאין אשש חלוני אלל למי שלכו נוקפו זה אומר צרי לי: **כאומר צרי לי.** אין לני נוקפי שצרי לי חלוני היה קיים היה צא: **תרגמה.** להא דר' יוחנן: **עבד אהד.** ולא שני איתמר אלל עד אומר כו' ועד אומר כו': **הימנשו רבנן כפמרי.** לומר מת כדלמרינן ציבמות בהששתי (מתוך חומת שהחמרת עליה בסופה הקלתה עליה בתחלתה: **אפי' לכתלה נמי.** מינשא: **דרב אפי.** ציבמות צפ' שני: **פרוייהו באשש איש קא מסהדי.** שיהיו מעדיין שאשש איש היה: **מיסה אינה יכולה מכחשמו.** אם יצא בעלה אינה יכולה לומר מת אמה הלכך אי לא דברי לה שמת מירתחא ולא מיינסבא: **גירושין יכולה מכחשמו.** אם יצא ויאמר לא גירשתי היא תמרה גירשתי הלכך אי שרית לא ספקא אהכחשה ומיינסבא על פי עדים הללו מספק ולא מירתחא למידק ספיר: **עכשוו מס. היום:** ליכא לכרורה. אם אמרו טבע צמים או כלנו ארי אין אנו יכולין לזכר הדברים הלכך לכתלה לא מינסבא ואם ניסת לא תלך כרובן וכשניט לאחד מעדיה: **אחוי גיטין.** דשעתא פורתא לא מהימנא למימר אירכס לי: **הרי זו לא תנסא.** לאחר תרויהו

שגוישה זה כמה ימים לא תצא כרבנן וליחא לר' מנחם כר"י לא במיתה ולא בגירושין והלכה כר"א דהוא בתרא: ת"ר ב' אומרים נתקדשה וב' אומרים לא נתקדשה ה"ז לית ואם נשאת לית עכשיו גירשה מיתה ליכא לברורי פי' אם אמרו טבע בים או אכלו ארי

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות כג.

כג.

עין משפט
נר מצוה

ע"א מ"י פ"ט מהל'
א"ת הלכה לא
עו"ש"ע א"ת פ"ט מ'
ע"ב ב' מ"י שם הלכה ל'
ע"ג ד' מ"י פ"ט מהל'
ג' ע"ד מ"י שם הלכה ח'
ע"ה ה' מ"י שם הלכה ט'
ע"ו ו' מ"י פ"ט מהל'
ע"ז ז' מ"י שם הלכה י'
ע"ח ח' מ"י שם הלכה י"א'
ע"ט ט' מ"י שם הלכה י"ב'

סרווינו כפניה קמסדי. לדברי שניהם עד עכשיו נחזקת פניה
היתה [קודם שנתקדשה]: אפ"ן. גרשה מני אס ניסת תלך וסיפא
אס ניסת לא תלך: דמגרשי בנעמא. ואפילו הכי לכתולה לא תנשא
משום לזוט שפמים: ארישא. אס משניסת בלו עדים שהיתה אשת
איש והיא ניסת על פי ענמה שאמרה
גרשה אני: אסיפא. אנשניסת וטוהרה
אני והמירוה לנישא ואח"כ בלו עדים
שנשנית: כפניה הקילו. דמשפא
בעלמא הוא דאיכא שמה נבעלה
לעובד כוכבים ונפסלה לכהונה: דרז
המונא. דלמר האשה שאמרה לבעלה
גירשתי נאמנת הלך הא דלמרה
גרשה אני מהימנא: ויש לי עדים.
שהיו עמי תמיד שלא תימלדתי עם
עובד כוכבים: ואח"כ בלו עדים.
שנשנית דשמתא ללו הפה שאמר הוא
אפי' הכי לא תלך: אפי' יש לה כמה
בנים. מן הכהן הזה שנשאה: דאפי'ן
לנכרדעא. להפדותא: אוקמינהו
לשבויהו אכרזי. שלא יבוא לפני
ג"ד ולא ידעו ג"ד שהן שניות אלף
ע"פ ענמן ויתירוס: בן דמורין
איון. בנות אדם גדול ועל הוראה
הוא שדעו לעשות כן: לרז שמן.
כחן היה: איטפל כקרוכוסין. א"כ
אחת מהן שהן קרוכוסין: והוא איכא
סהדי כמדינה היס. ואלא שנשנו
ודלמא אמו לקמן למחר וליומא
אחרן לאמר שמשא: השפא
מיהא לא איפסו. קודם יגשוין
ומשום דלמא אמו לא אחרני לה
השפא: עדים בלז אפסן. בלז לפון.
[מלפון זכר יתה (איוז לו) ממרגס
מדלסתמא]: ותאמר. בתמיה
הא [לא] אמו קודם נשואין:
מתני'

מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא אמר אביי
תרגמה בעד אחד "עד אחד אומר נתקדשה
ועד אחד אומר לא נתקדשה תרווייהו בפניה
קמסדי והיא דקאמר נתקדשה הוה ליה חד
ואין דבריו של אחד במקום שנים סיפא עד
אחד אומר נתגרשה ועד אחד אומר לא
נתגרשה תרווייהו באשת איש קמסדי והיא
דקאמר נתגרשה הוה ליה חד ואין דבריו
של אחד במקום שנים "רב אשי אמר לעולם
תרו ותרתי ואפ"ן י"שנים אומרים ראיונה
שנתקדשה ושנים אומרים לא ראיונה
שנתקדשה הרי זו לא תנשא ואם נשאת
תצא פשיטא "לא ראיונה אינה ראייה לא
צריכא דדירי בחצר אחד מהו דתימא אם
איתא דנתקדשה קלא אית לה למילתא קא
משמע לן דעבדי אינשי דמקדשי בצנעא
סיפא י"שנים אומרים ראיונה שנתגרשה
ושנים אומרים לא ראיונה שנתגרשה הרי
זו לא תנשא ואם נשאת לא תצא מאי קמ"ל
אע"ג דדירי בחצר אחד היינו הך מהו דתימא
גבי קדושין הוא דעבדי אינשי דמקדשי
בצנעא אבל גבי גירושין אם איתא דאיגרשא
קלא אית לה למילתא קמ"ל דעבדי אינשי
דמקדשי דמגרשי בצנעא: ואם משנשאת
באו עדים לא תצא כו': רבי אושעיא
מתני לה ארישא רבה רב אבין מתני לה
אסיפא מאן דמתני לה ארישא כ"ש אסיפא
דבשבויה הקילו ומאן דמתני לה אסיפא
יאבל ארישא לא לימא כדרב המנוא לה ארישא
אית ליה דרב המנוא ומאן דמתני לה אסיפא לה דבולי
עלמא אית להו דרב המנוא והכא בהא קמיפלגי דמר סבר כי איתמר דרב
המנוא בפניו יאבל שלא בפניו מעיזה ומר סבר שלא בפניו נמי אינה מעיזה:
ואם משנשאת באו עדים וכו': אמר אבהו דשמואל לא נשאת נשאת
ממש אלא יכיון שהתירוה לינשא אע"פ שלא נשאת והא לא תצא קתני
לא תצא מהתירה הראשון "ת"ר אמרה נשכיתי וטהורה אני ויש לי
עדים שטהורה אני אין אומרים נמתין עד שיבאו עדים אלא מתירין אותה
מיד התירוה לינשא ואחר כך באו עדים ואמרו לא ידענו הרי זו לא תצא
"ואם באו עדי טומאה אפי' יש לה כמה בנים תצא הני שבויתא דאתין
לנהרדעא אותיב אבהו דשמואל נמורי בהדיהו א"ל שמואל ועד האידינא
מאן נמרינהו א"ל אילו בנתך הווין מי הוית מולול בהו כולי האי הואי
וכשגגה שיוצא מלפני השליש ואישתבין בביתא דמר שמואל ואסקינהו
לארעא דישראל אוקמן לשבויהו מאבראי ועיליה לבי מדרשא דר' חנינא
הא אמרה נשכיתי וטהורה אני והא אמרה נשכיתי וטהורה אני "שרינהו
סוף עול אמו שבויהו אמר רבי חנינא "בן דמורין איון אינלא מילתא
דבנתיה דמר שמואל הווין אמר רבי חנינא לרב שבין בר אבא הוה
איטפל בקרובותי אמר ליה לרבי חנינא והאיכא עדים במדינת הים
השתא מיהת ליתנהו קמן עדים בעד "אסתן ותאמר מעמא דלא אתו
עדים הא אתו עדים מיתסרא והאמר אבהו דשמואל כיון שהתירוה לינשא
אף על פי שלא נשאת אמר רב אשי עדי טומאה איתמר:
מתני'

תוספות ר"ד (המשך)
ומעידים עליה כי א"א
היתה אלא שא' אומר
תגרשה ואחד
לא תגרשה. והלשון
מוכיח כן שאומר תרווייהו
בא"א קמסדי. ומשפט
שלא התחוקה א"א אלא
על פיהן. ואע"ג דאית
נמי אמרה א"א היתת
וגרשה אני [מ"מ] כיון
שיש עדים (שהתירה)
איתא נאמנה. ועוד שהעד
מכחישה ואומר לא
תגרשה. והלך אלא נשאת
תצא אבל בדאי א"א
נשאת תחלה על פיה
כשאמרה א"א היתת
וגרשה אני ואח"כ בא
העד שאמרה שאומר לא
תגרשה לא תצא. שאן
מוציאין אשה מבעלה
כע"א כדכרא דאמר אין
דבר שבטורה פחות מבי.
וכי וכו' רבגרשין לא
מוקמא אלא באשה
הבאה ממדינת שאן לה
חוקה מה היא הי'
עדות דקדושין לא מתוקם
אלא בבאה ממדינת שלא
התחוקה מה היא. והלשון
מוכיח דקאמר תרווייהו
בפניה מסדי. ומשפט
שלא התחוקה פניהו אלא
על פיהן. אבל אשה
העומדת לפניו בחזקת
פניה. וכו' ע"א ואמר
נתקדשה בפני פ' ופ'
והלכו ליה למדינת הים.
אע"פ שאין עד אחד
שיכחישה. אינו נאמן
לאסרה עד שיהא שנים
כדכרא דאמר אין דבר
שבטורה פחות מבי.
ולכתולה לא תנשא. ר"א
אמר לעולם תרי ותרי
ואיפ"ן עד המורה ברישא
תני תצא. ובסיפא מני לא
תצא. ב' ראיונה ראיונה
שנתקדשה וכו' אומרים
לא ראיונה שנתקדשה ה'
לא תנשא. פשיטא לא
ראינו אינו ראה. ל"ע
דירייהו כחצר א'. מ"ד א'
איתא דקדושין קלא אית
ליה למילתא קמ"ל דעבדי
אינשי דמקדשי בצנעא.
ואי קשה טעמא דאמר
לא ראיונה שנתקדשה דלא
ראיונה אינה ראייה אבל אי
אמר (בעיקר) [כבירור]
דלא נתקדשה כגון דאמר
האשה או המקדש הי'
עמנו במקום פ' שמעדיים
עדות ברורה. הי' דאם
ישאח לא תצא א'. ומאי
לא תצא. תרי ותרי ינורו

תורה אור השלם

1. ש' רעה ראיית חתן
המשמש שבגדה שיצא
מלפני השלים:
קולת י ה

גליון הש"ס

גב' שרינהו סוף עיל אמו
שבויהו. עין ב"ב קמט
ע"א מ"ד רב מרי. שנת
קני ע"א מ"ד ר' אבהו לה:
תוס' ד"ה אית ליה א"ג
דרב המנוא א"א בפניהו
עין יבמות קמ"ו ע"ב מ"ד
באמה שעה:

מוסף רש"י

דבשבויה הקילו.
דספיקא בעלמא הוא ב"ב
ע"ד. שרינהו. ל' מנע
לשקא לבתים. ורש"י
ב"ב ע"א מ"ד ר' אבהו
אסתן. כות לפניהו ואין
כחיים ומעידים. ותאמר.
בתמיה (קדושין י"ב).

תוספות ר"ד

מ"ש רישא ומ"ש סיפא
רישא משום דאמרין
אוק תרי לבתרי תרי ואוקי
איתא (בחוזה) [בחזקת
פניה] דתרי ותרי הו'
ספיקא דארוייתא ובספיקא
דארוייתא לא איליין בתר
חזקה אלא הבא עליה
באשם תלוי קאי אמר
(ר"פ). ע"א אומר נתקדשה
וע"א אומר לא נתקדשה
תרווייהו בפניה קמסדי
והיא אמר נתקדשה ה"ל
חד ואין דבריו של א'
במקום ב'. ע"א אומר
נתגרשה וע"א אומר לא
נתגרשה תרווייהו באשת
איש קמסדי והיא אמר
נתגרשה והיא אמר
נתגרשה ה"ל חד ואין
דבריו של א' במקום שנים.
ופי' לאו במחזקה לפניו
שהיא א"א מירי. א"כ
מה צורך להכחשת העי'
שאומר לא נתגרשה בלא
הכחשתו נמי אינו נאמן
כבירושין ואפי' לאבי'
דאמר ע"א נאמן באיסורין
דאבי אמר ע"א נאמן
הוא אומר אבי דע"א נאמן
ולהצאייה מחזקת א"א דרוקא כמת בעלך האימני תכמים ע"א משום דמילתא דעבדי לגלויי לא משקרא
והיא גופא דייקא ומנסבא. ומתוך חומר שהחמרת עליה בסופה דקולת עליה מהחלתה אבל בגירושין לא
הוימן. עין בהאשה רבה. ולא מתוקמא אלא באשה הבאה ממדינת שלא ידענו מי היא ובאים אלה השנים
אלו ולפי משיב הרי"ן כחן דמירי ששאלה לאחרי מעידיה שאלמה לא ידענו שמתקדשה לקמי ועי' (על כ"ב ע"ב) כגון שנשאת וכו' וירי.

והבא עלי באשם תלוי קאי. ואי אמרת דר"א קסבר דאפילו בתרי ותרי אמר' איכ
מה צורך לאפוכי במאי דתניא מפרשא שפיר גבי נתקדשה לא תצא דאוקמי' לה אחזקה קמיתא ופניהו הות
וגבי נתגרשה תצא דמוקימן לה אחזקה דר"א הות. ופלדא אוקמהו הכי ש"ס דלא אמרין תרי ותרי אוקמה
אחזקה. כיוסם דהוי ספק תורה והבא עליה באשם תלוי קאי. תשובה. אילו העידו עדות ברורה. כגון שאמרנו אנו היינו כל
היום עמכם באותו חצר ולא נתפרדנו מהם כלל ולא יתכן שנתקדשה באותו היום שאלו כך גם
אנחנו היינו רואים המעשה. אלא שקר אתם מעידים. אין לומר ככאן תרי ותרי ינורו. שאתה היא

אלו ולפי משיב הרי"ן כחן דמירי ששאלה לאחרי מעידיה שאלמה לא ידענו שמתקדשה לקמי ועי' (על כ"ב ע"ב) כגון שנשאת וכו' וירי.

